

Referat fra møde i Vildtforvaltningsrådet torsdag den 28. september 2023, Molsvej 34, 8410 Rønde

Fra Vildtforvaltningsrådet (VFR) deltog

Jan Eriksen	Formand
Henrik Bertelsen	Landbrug & Fødevarer, LF (næstformand)
Birgitte Heje Larsen	Dyrenes Beskyttelse, DB
Flemming Torp	Friluftsrådet, FR
Peter A. Busck	Dansk Skovforening, DS
Claus Lind Christensen	Danmarks Jægerforbund, DJ
Birgitte Marcussen	Danmarks Naturfredningsforening, DN
Egon Østergaard	Dansk Ornitologisk Forening, DOF

Fra Aarhus Universitet

Ole Roland Therkildsen
Thomas Kjær Christensen (ved punkt 5)

Fra Danmarks Jægerforbund deltog desuden

Jakob Bergmann Nielsen (ved punkt 9)

Fra Miljøstyrelsen (MST) deltog

Kontorchef Jens Skovager Østergaard
Funktionsleder Camilla Uldal

Fra Miljøministeriets departement (MIM) deltog

Teamleder Marie Dahl Kongerslev
Sekretær for Vildtforvaltningsrådet Lasse Zöga Diederichsen

Deltog ikke

Kontorchef Charlotte Brøndum	MIM
Christina Ahlefeldt-Laurvig	Landbrug & Fødevarer, LF

1. Godkendelse af dagsorden	2023-03-01
Dagsordenen blev godkendt.	
2. Etik og jagt	
<p><u>Ramme:</u> Jan Eriksen fortalte om hegning ift. etik og jagt og rejste derefter en række spørgsmål på baggrund af et dokument:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hvad ved man reelt om hegns påvirkning af f.eks. vildtets trivsel. Kan der tilvejebringes et bedre fagligt grundlag? - Fører hegn (og trafikantlæg) til en fragmentering af vildtbestandene med påvirkning af populationerne og deres genpuljer? Er der behov for mere viden? - Skal der stilles krav om faunapassager? - Fører hegn til uetisk jagt? 	
<p>Drøftelse:</p> <p>Egon Østergaard (DOF) mente, at VFR nu skulle påbegynde en afgrænsning af begrebet "hegn", derfor ønskede han, at VFR skal tage stilling til spørgsmål om indhegning og udhegning, hvor man opsætter hegn for at holde dyr inde eller for at holde dyr ude. Dertil fandt han, at det kunne være interessant at undersøge ikke-fysiske hegn.</p> <p>Jan Eriksen mente, at dette var en god idé.</p> <p>Claus Lind Christensen (DJ) ønskede, at VFR skulle diskutere de juridiske aspekter af hegning sammen med spørgsmål om permanente hegn og ikke-permanente hegn samt spørgsmål om hegning ved beskyttelse af afgrøder.</p> <p>Birgitte Heje Larsen (DB) spurgte, om VFR skulle tage stilling til forskellene på hegn, og hvilke dyr, de skal holde ude. Dette er nødvendigt fsva. vildtets frie bevægelighed.</p> <p>Flemming Torp (FR) mente, at VFR nu havde et dokument, som skal drøftes med organisationernes respektive baglande.</p> <p>Jan Eriksen bekræftede, at VFR-medlemmerne skal tage dokumentet om hegning med tilbage til deres respektive baglande, hvorefter spørgsmålet drøftes i VFR med henblik på at tage en beslutning om at lave anbefalinger om hegning. Dertil konkluderede han, at VFR nu har taget en indledende drøftelse, og at DJ, LF, DS og DB vil nedsætte en ad-hoc arbejdsgruppe til at undersøge spørgsmålene om hegning og gå videre med arbejdet. Efterfølgende skal VFR drøfte sagen og dernæst lave anbefalinger om hegning.</p>	
3. Jagttider for edderfugl, hare, agerhøne og husmår	
<p><u>Ramme:</u> Jan Eriksen forventede, at VFR ikke skal indstille en ændring af jagttiden for edderfugl, hare, agerhøne og husmår før den ordinære revision af jagttiderne, som forventes at ske i 2026. VFR skal derfor drøfte jagttiderne for de fire arter i slutningen af 2025. Rådet skal desuden drøfte jagttiderne for bl.a. kronvildt og dåvildt på deres møde i december 2023.</p>	
<p>Drøftelse:</p> <p>Birgitte Heje Larsen (DB) og Birgitte Marcussen (DN) oplyste, at DB og DN ønsker, at jagttiden for hare ændres, så arten fredes i januar.</p> <p>Jens Skovager Østergaard (MST) fortalte, at grundlaget for jagttiderne er vurderingerne for harens og agerhønens bestandsudvikling. En udskydelse af revisionen</p>	

<p>for jagttiderne indtil 2026 vurderes ikke at have signifikant betydning for de to arters status.</p> <p>Egon Østergaard (DOF) spurgte, om det skal genovervejes, om der fremover skal laves jagttidsrevisioner med toårige intervaller, da det kan være vanskeligt at fremskaffe data med så kort frist.</p> <p>Jan Eriksen konkluderede, at VFR har mulighed for at tage en revision af jagttiderne op med toårige mellemrum, men at man ikke vælger at bruge denne mulighed for de pågældende arter, som derfor først tages op igen i slutningen af 2025 forud for jagttidsrevisionen i 2026.</p>	
4. Den Nationale Hjortevildtgruppe	<p>2023-03-02</p> <p>2023-03-03</p> <p>2023-03-04</p>
<p><u>Ramme:</u></p> <p>Jan Eriksen orienterede om, at Den Nationale Hjortevildtgruppe har holdt flere møder i løbet af 2023. Miljøministeren har stillet VFR en opgave om at komme med nye forslag til forvaltningen af hjortevildtet, Jan Eriksen påpegede, at drøftelserne om hjortevildtforvaltningen har pågået i 26 år. I løbet af den tid er hjortevildtbestandene vokset. Den Nationale Hjortevildtgruppe ønsker, at den fremtidige forvaltningsplan for hjortevildtet skal være adaptiv, så den kan justeres løbende. Hjortevildtgruppen vil fokusere på revision af jagttiderne for hjortevildtet fsva. kronhind, då og kalve. Der er pt. store regionale forskelle på jagttiderne, hvilket kan lede til uhensigtsmæssigheder. Den Nationale Hjortevildtgruppe forventer at indstille nye jagttider for kronhinder og kronkalve samt for dåer og dåkalve ifbm. VFR's møde i december 2023.</p>	
<p>Drøftelse:</p> <p>Claus Lind Christensen (DJ) påpegede, at DJ mener, at det er nødvendigt at strømline jagttiderne for hjortevildtet, så de regionale forskelle bliver udlignet.</p> <p>Henrik Bertelsen (LF) udtrykte, at LF er frustreret over den manglende udvikling i hjortevildtforvaltningen, samt at ministeren ikke har fulgt VFR's indstilling om arealkravet. LF imødeser indstillingerne om udnyttelse af den fulde jagttid på hundyr og kalve. LF tror ikke, at problemerne kan løses alene med frivillighed, og at der bør være lovgivningsmæssige ændringer.</p> <p>Peter A. Busck pointerede, at DS er enige med LF i sagen.</p> <p>Jan Eriksen var enig med DJ, LF og DS, men mente at det ikke er sikkert, at ændrede jagttider alene kan løse udfordringerne.</p>	
5. Vildtudbyttestatistikken	2023-03-05
<p><u>Ramme:</u></p> <p>Thomas Kjær Christensen (DCE) gav en gennemgang af rapporten om vildtudbyttestatistikken, som er suppleret af vingeundersøgelserne, hvor jægere frivilligt indsender vinger fra nedlagte fugle. Siden 2014 er det et krav, at man indberetter sit vildtudbytte, før man kan få fornyet sit jagttegn. I 2022 var der 315.000 indberetninger. Konklusionen er, at vildtudbyttestatistikken er velfungerende.</p>	
<p>Drøftelse:</p> <p>Egon Østergaard (DOF) understregede, at det er vigtigt, at de regulerede dyr også indberettes.</p>	

<p>Peter A. Busck (DS) pointerede, at databehandlingen af vildtudbytteindberetningerne på person-niveau kan afholde jægere fra at indberette.</p>	
<p>6. Projektansøgningsrunde for jagttegnsmidler – udvælgelse af temaer</p>	<p>2023-03-06</p>
<p><u>Ramme:</u></p> <p>Jens Skovager Østergaard (MST) fortalte, at MST har fået mulighed for at bruge noget af opsparingen på jagttegnsmidlerne inden årets udløb. MST pointerede, at det vil være et krav, at en forskningsinstitution er hovedansøger, men at samarbejdsprojekter, hvor andre inddrages, vil blive prioriteret. MST præsenterede en række temaer, som pengene kan bruges på, og spurgte derefter til VFR's holdning. Temaerne er:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Citizen science med henblik på forvaltning af vildt 2. Forstyrrelseseffekter på fugle og pattedyr 3. Udvikling af overvågningsmetoder til arts- og bestandsovervågning 4. Udvikling af nye afværgemidler ift. vildtskader 5. Betydningen af PFAS for vildtsundhed 6. Udvikling af metoder til forbedring af pattedyrs og fugles levevilkår 	
<p>Drøftelse:</p> <p>Henrik Bertelsen (LF) ønskede en prioritering af udvikling af metoder til forbedring af pattedyrs og fugles levevilkår samt dataindsamling om hare, agerhøne og husmår.</p> <p>Egon Østergaard (DOF) ønskede at prioritere undersøgelser om forstyrrelseseffekter samt udvikling af metoder til forbedring af pattedyrs og fugles levevilkår. Dertil fandt han også overvågningsmetoder og citizen science interessant.</p> <p>Peter A. Busck (DS) fandt, at pengene skulle bruges på undersøgelse af forholdet mellem råvildt, kronvildt og dåvildt fsva. bestandsudviklingen samt undersøgelse af forholdet mellem kronvildt, dåvildt og ulv.</p> <p>Claus Lind Christensen (DJ) ønskede en prioritering af citizen science og undersøgelser af vildtskader og levevilkår i det åbne land sammen med undersøgelser af menneskers påvirkning på vildtet.</p> <p>Birgitte Heje Larsen (DB) mente, at der skulle fokuseres på forstyrrelseseffekter.</p> <p>Birgitte Marcussen (DN) ønskede at gå videre med forstyrrelseseffekterne sammen med høstdrab og overvågning af vildtet. Dertil nævnte hun, at DN ønskede en prioritering af indsatsen for de rødlistede arter.</p> <p>Flemming Torp (FR) mente, at man skal tage udgangspunkt i de eksisterende undersøgelser fra DCE, så man ikke gentager undersøgelserne. Dernæst pointerede han, at FR ønsker en prioritering af citizen science og overvågning af vildtet samt udvikling af metoder til forbedring af levevilkårene.</p> <p>Jan Eriksen konkluderede, at VFR ønsker, at midlerne prioriteres til følgende temaer: 1) citizen science med henblik på forvaltning af vildt, 2) forstyrrelseseffekter på fugle og pattedyr, 3) udvikling af overvågningsmetoder til arts- og bestandsovervågning og 4) udvikling af metoder til forbedring af fugle og pattedyrs levevilkår. MST fik dermed et indblik i VFR's ønsker for prioriteringen af midlerne.</p>	
<p>7. Ulvegruppen</p>	
<p><u>Ramme:</u></p> <p>Jan Eriksen orienterede om, at der er afsat 20,2 mio. kr. til ulvearbejdet – 4,5 mio. kr. i 2024, 4,9 mio. kr. i 2025, 5,4 mio. kr. i 2026 og 5,4 mio. kr. i 2026. Pengene skal</p>	

<i>bruges til bl.a. tilskud til opsætning af ulvesikrede hegn, kompensation for tab af husdyr samt ulveovervågning. Den hidtidige indsats fortsætter.</i>	
<p>Drøftelse:</p> <p>Henrik Bertelsen (LF) nævnte, at tilskuddet til de ulvesikrede hegn bør omfatte de områder, hvor ulvene befinder sig, og hvor der er egentlige udfordringer med ulve, og ikke kun udvalgte områder.</p> <p>Peter A. Busck (DS) stillede spørgsmål til fremskrivningen af ulvepopulationen ift. om den er lavet med udgangspunkt i det kendte antal ulve, inklusive hvalpene.</p> <p>Claus Lind Christensen (DJ) fremhævede, at vigtigheden er ikke kun at tage udgangspunkt i det biologiske grundlag for forvaltningen af ulve, da socioøkonomiske aspekter også er vigtige.</p>	
8. Faldvildtundersøgelserne	
<p><u>Ramme:</u></p> <p>Camilla Uldal (MST) fortalte om faldvildtundersøgelserne. Undersøgelserne begyndte i 90'erne, men datagrundlaget er relativt begrænset. Undersøgelserne kan evt. projektorienteres, så man undersøger for særlige sygdomme. Der kan være en mere substantiel drøftelse om emnet på VFR's møde i december 2023 med fokus på, hvad faldvildtundersøgelserne skal bruges til i fremtiden. På mødet i december vil MST gerne høre om VFR's tanker fsva. mulige forbedringer.</p>	
9. Status på markvildtindsatsen (levestedsindsatsen)	2023-03-07
<p><u>Ramme:</u></p> <p>Jakob Bergmann Nielsen (DJ) fortalte om markvildtindsatsen. DJ vurderer, at udfordringerne med markvildtets vilkår ikke kan løses med frivillighed. Hvis der er mere indsigt og forståelse blandt lodsejerne, kan det skabe en ejeskabsfornemmelse, som er vigtig for at fastholde indsatsen, som skaber bedre vilkår for markvildtet. Landbrugets rammevilkår har ændret sig, dette ses blandt andet i forskellige krav og muligheder. DJ indstiller, at der fortsat skal være en mangeårig levestedsindsats. Målet er at ændre natursynet blandt lodsejere og brugere. DJ mener, at indsatsen står på tre ben: 1) uddannelse af landmænd, jægere og rådgivere, 2) fortsat kommunikation om, hvordan man kan sikre levestedsforbedringer i det åbne land, 3) fortsat monitorering af effekter i levestedsindsatsen.</p>	
<p>Drøftelse:</p> <p>Jan Eriksen spurgte Rådet om, hvad de mente om DJ's forslag.</p> <p>Henrik Bertelsen (LF) medgav, at LF gerne vil indgå i et samarbejde med DJ om markvildtindsatsen, men det kræver mere inddragelse af landbruget, før LF kan bakke op om det. LF ønsker fortsat, at frivillighed er bærende i markvildtindsatsen.</p> <p>Claus Lind Christensen (DJ) sagde, at DJ ønsker at sende en indstilling til ministeren inden VFR's møde i december, da den aktuelle finansiering udløber til nytår.</p> <p>Flemming Torp (FR) og Peter A. Busck (DS) påpegede, at det er en udfordring, at indstillingen er så omfangsrig, og mente, at den skal justeres, og at jagttegnsmidlerne skal prioriteres korrekt. Denne justering kan udføres af LF og DJ.</p> <p>Jens Skovager Østergaard (MST) meddelte, at markvildtindsatsen skal i udbud, før jagttegnsmidlerne kan udbetales.</p> <p>Jan Eriksen konkluderede, at LF og DJ skal lave forarbejdet inden den 1. december 2023, så VFR kan godkende det, og om muligt kan indstillingen mailbehandles. VFR kan</p>	

<p>derefter lade ministeren vide, at man ønsker, at arbejdet med markvildtindsatsen fortsætter og skal målrettes således, at der sikres forbedringerne af levestederne i det åbne land. Når der skal prioriteres i de enkelte tiltag, ønsker VFR at være involveret, hvor dette skal ses i relation til omfanget af anvendelsen af jagttegnsmidlerne.</p>	
<p>10. Status på ubesvarede spørgsmål om udsætning af fasaner</p>	<p>2023-03-08 2023-03-09 2023-03-10 2023-03-11</p>
<p><u>Ramme:</u> Peter A. Busck (DS) fortalte, at DS, LF og DJ har sendt en række opfølgende spørgsmål til DCE om rapporten om fasanudsætning. Organisationerne mener ikke, at deres spørgsmål er blevet besvaret. Det handler primært om det metodiske grundlag bag de forskellige tal i rapporten. DS, LF og DJ mener, at VFR forud for udarbejdelsen af lignende rapporter skal være mere præcise ift., hvad der ønskes undersøgt.</p>	
<p>Drøftelse:</p> <p>Ole Roland Therkildsen (DCE) fandt, at DCE har svaret på spørgsmålene efter bedste evne, men at DCE vil stå til rådighed, hvis der stadig er elementer, der er uklare.</p>	
<p>11. Meddelelser</p>	
<p>Status på bekendtgørelser</p> <p>Jens Skovager Østergaard (MST) fortalte, at bekendtgørelsen om våben og ammunition, der må anvendes til jagt m.v. måtte sendes i EU-notifikation, hvilket betød en udskydelse af ændringerne om at gøre muligheden for buejagt på det større hjortevildt permanent. Notifikationsprocessen er færdig den 21. november 2023, og det forventes, at bekendtgørelsen kan træde i kraft 1. januar 2024.</p>	
<p>12. Orientering</p>	
<p><u>Orientering fra formanden</u> Jan Eriksen orienterede om, at der er sket en revision af schweishundeudvalgets kommissorium, hvor VFR nu har fået en plads i udvalget.</p> <p><u>Orientering fra rådsmedlemmerne</u> Birgitte Marcussen (DN) fortalte, at hun vil træde ud af VFR, og at DN derfor vil indsende en indstilling til miljøministeren med et nyt medlem af Rådet.</p> <p><u>Orientering fra Miljøministeriet</u> Jens Skovager Østergaard (MST) orienterede om, at der er indgået en ny aftale mellem MST og DCE, og at DCE vil fortsætte med deres nuværende opgave.</p>	
<p>13. Kommende møder</p>	
<p>Næste møde er den 13. december 2023 og afholdes i Miljøministeriet. Jan Eriksen sagde, at der på mødet vil komme en status fra reservatudvalget, og at Rådet skal tale mere om faldvildtundersøgelserne.</p>	
<p>14. Eventuelt</p>	
<p>Intet.</p>	